

Bijlage rubbergranulaat vragen halfuurtje

Rubberkorrels voetbalvelden

Volgens de KNVB is de gemeente verantwoordelijk voor de aanleg en het onderhoud van de kunstgrasvelden waarop de korrels liggen vol met kankerverwekkende stoffen. De KNVB heeft al vast wel haar eigen velden in Zeist gesaneerd. Nu de gemeenten nog.

Daarop liggen korrels van afgedankte autobanden. Per veld 20.000 kilo. De Eural is een Europese beschikking waartoe een lijst van afvalstoffen behoort. Deze lijst is een uitvoering van Richtlijn 75/442/EEG betreffende Afvalstoffen en Richtlijn 91/689/EEG betreffende Gevaarlijke Afvalstoffen. Conform artikel 10.37 van de Wet milieubeheer (Wm) is het verboden zich van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen te ontdoen door deze aan een ander af te geven. Een afvalstof is een gevaarlijke afvalstof als deze als zodanig staat vermeld in de Europese afvalstoffenlijst (Eural). Banden hebben de Euralcode: 16 01 03: Over de verwerking hiervan wordt opgemerkt dat “ uit onderzoek blijkt dat het PAK-gehalte van personenautobandengranulaat zodanig is dat het granulaat alleen in gebonden vorm kan worden toegepast”.

Woensdagavond 15 februari 2016 was er weer een uitzending van Zembla over de rubberkorrels, waarin onderzoekers van het VU aan te woord kwamen. Daaruit bleek dat de deskundigen van mening zijn dat het voetballen op velden met korrels van oude autobanden, niet zonder risico is. Het RIVM concludeerde eerder dat voetballen op kunstgras met rubbergranulaat veilig en gezond zou zijn, maar onderzoekers van de Vrije Universiteit zijn het daar niet mee eens.

Onderzoeksleider en toxicoloog Jacob de Boer zegt: “Ik zou mijn kinderen er niet op laten spelen.”

In de rubber korrels zitten kankerverwekkende stoffen zoals PAK's, Ftalaten, Benzothiazolen, Fenolen en Polychloorbifenylen (pagina 19 en 20 van het RIVM- rapport beoordeling gezondheidsrisico's 2016-0202). Volgens de VU staat ook vast dat er kankerverwekkende stoffen in zitten, maar gebleken is dat deze stoffen ook worden afgegeven. Voor het testen werden korrels in water gedaan en dat water werd zwart. Dit zwart is roet, en is niet eens meegenomen bij het onderzoek. Volgens de VU klopte de samenvatting van het rapport van het RIVM niet met de inhoud. De onderzoekers vonden het vreemd dat het RIVM na 2 maanden onderzoek al de definitieve conclusie trok dat spelen op rubber “gezond” was. Op 22 februari 2017 stond in NRC

Daar komt bij dat volgens de VU de normstelling niet deugt en herzien zou moeten worden. Verder betreurt men dat niet van te voren is getest op veiligheid, dus voordat de rubberen korrels in Nederland over de velden werden verspreid. Dat is gebeurd vanaf 2001. Als van te voren onderzoek zou zijn gedaan, dan zouden de korrels nooit op de velden zijn gedumpt.

Het maakt niet uit of het RIVM en het VU nu nog anders denken over de veiligheid. Het gaat om het voorzorgsbeginsel van de overheid (Verklaring van Rio). Volgens beginsel 1 van de Verklaring hebben mensen recht op een gezond en productief leven in harmonie met de natuur. Beginsel 15: “Teneinde het milieu te beschermen zullen staten naar hun vermogen op grote schaal de voorzorgsbenadering moeten toepassen. Daar waar ernstige of onomkeerbare schade dreigt, dient het ontbreken van volledige wetenschappelijke zekerheid niet als argument te

worden gebruikt voor het uitstellen van kosten-effectieve maatregelen om milieuaantasting te voorkomen”.

Het punt is dat de velden al zijn ingestrooid. In plaats van het advies om de korrels te vervangen, gaat men achteraf proberen iets te zeggen over de gezondheidsrisico's voor nu en in de toekomst. Vast staat dat het RIVM “vergeten” is om een factor mee te wegen voor kinderen, die bewezen een groter gezondheidsrisico lopen op ziektes als kanker dan volwassenen. Had het RIVM dat wel gedaan dan had het advies moeten luiden om hiermee niet in aanraking te komen om gezondheidsproblemen te voorkomen.

De Europese Commissie deed hierover een Mededeling (EC, 2000). In haar ogen is het beginsel van toepassing wanneer ‘een voorlopige wetenschappelijke evaluatie uitwijst dat er gegronde redenen zijn om te vrezen dat potentieel gevaarlijke gevolgen voor het milieu of de gezondheid van mensen, dieren en planten onverenigbaar zouden kunnen zijn met het hoge door de Gemeenschap gekozen beschermingsniveau’. De overheid hanteert het voorzorgsbeginsel bij de blootstelling aan kankerverwekkende stoffen. Dat vindt de overheid zelf en ook: “De Rijksoverheid wil dat mensen zo lang mogelijk gezond en vitaal blijven. Bijvoorbeeld door het bevorderen van een gezonde leefstijl, een gezonde leefomgeving en vaccinatieprogramma's. Ook gemeenten, zorgverzekeraars, zorgverleners, scholen en bedrijven dragen daaraan bij (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie>).

Ons kantoor SAP Advocaten heeft in het verleden een procedure gevoerd voor een rookvrije werkplek, waarna het recht op rookvrij werken wetgeving werd. De rechter oordeelde toen onder andere dat er geen veilige ondergrens was voor tabaksrook. Die rook is schadelijk. Afgedankte autobanden zijn ook schadelijk.

Kankerverwekkende stoffen horen niet op een voetbalveld. Het is de taak van de gemeenten om er nu voor te zorgen dat het rubber in de velden waar zij verantwoordelijk voor zijn wordt verwijderd en wordt vervangen door alternatief veilig materiaal, dat ook voorhanden is. De bestaande korrels kunnen met een

borstelmachine worden verwijderd.

Het woord is aan elke gemeente die besluit te kiezen voor de gezondheid van haar (minderjarige) inwoners.

Maar men weet bij het RIVM ook dat experimenteel is vastgesteld dat kortdurende blootstelling in de kinderperiode tot een verhoogde tumor incidentie leidt in het latere leven. Dat betreft alleen nog maar de PAK's. Drie toxicologen zeggen onafhankelijk van elkaar: geen blootstelling. Er is net zoals bij tabaksrook geen sprake van een veilige ondergrens. Dat was de reden voor een rookverbod op de werkplek.

Dit alleen al zou dan toch voldoende moeten zijn om de velden te saneren en kinderen vanaf nu niet meer op deze velden te laten lopen. Er zijn ruim 1.227.157 voetballers in Nederland die worden blootgesteld aan deze stoffen. Er zijn ook veel mensen die de velden moeten onderhouden.

Met vriendelijke groet,
Martin de Witte *advocaat*

<https://www.sapadvocaten.nl/dossiers/rubberkorrels-voetbalvelden>